

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 4

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w klasie 4. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
WSPÓŁCZESNOŚĆ – O EPOCE					
2. Współczesna rzeczywistość	<ul style="list-style-type: none"> określić początek epoki wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować najważniejsze wydarzenia w powojennej historii Polski i omówić ich wpływ na kulturę 	<ul style="list-style-type: none"> omówić zjawisko globalizacji wypowiedzieć się na temat rewolucji informatycznej i jej znaczenia we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat funkcjonowania demokracji i przestrzegania praw człowieka we współczesnym świecie wypowiedzieć się na temat zjawiska wielokulturowości we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat przemian w życiu codziennym po II wojnie światowej wypowiedzieć się na temat życia codziennego w okresie PRL-u omówić wpływ przemian społecznych na kulturę światową
3. Filozofia współczesna	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze kierunki filozoficzne współczesności 	<ul style="list-style-type: none"> zreferować założenia współczesnych nurtów filozoficznych 	<ul style="list-style-type: none"> omówić relacje pomiędzy filozofią a rzeczywistością współczesną 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat współczesnych nurtów filozoficznych 	<ul style="list-style-type: none"> omówić założenia postmodernizmu
4. i 5. Sztuka współczesna	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy dominujących w epoce stylów sztuki omówić nowe formy artystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać na przykładach dominujące style sztuki współczesnej wymienić nazwiska najważniejszych twórców epoki i rozpoznać ich dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać najważniejsze tendencje we współczesnej muzyce rozrywkowej i je omówić wskazać dominujące tendencje w teatrze 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować wybrane dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać najważniejsze cechy architektury postmodernistycznej

		<ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze tendencje w historii kina powojennego 	współczesnym		
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI					
6. Wprowadzenie do literatury współczesnej	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić tendencje we współczesnej literaturze światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejszych twórców literatury światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze tendencje w literaturze polskiej i omówić ich związek z wydarzeniami historycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i scharakteryzować tematy dominujące w literaturze polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybrany trend literatury światowej
7. Poeta zanurzony w tradycji – liryka Stanisława Balińskiego* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wierszy <i>Romans wieczorny</i> i <i>Monument</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w obu wierszach • omówić sposób ukazania motywu natury w wierszu <i>Romans wieczorny</i> • wskazać konteksty historycznoliterackie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać aluzje i nawiązania do epok i konwencji literackich • porównać wiersz <i>Romans wieczorny</i> ze <i>Świtezianką</i> Adama Mickiewicza • zrekonstruować program poetycki artysty w wierszu <i>Monument</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie motywów pojawiających się w wierszach • omówić wykorzystanie toposu natury w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy środków językowych służących do ukazania motywu natury w różnych utworach literackich • dokonać analizy muzyczności wierszy
8. Nostalgia w powojennej twórczości Kazimierza Wierzyńskiego* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wierszy <i>Zapach</i> i <i>Kufer</i> • zaprezentować sytuację liryczną wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszach • wskazać konteksty historycznoliterackie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać obecne w wierszach elementy poezji romantycznej • odnieść wymowę wiersza do doświadczeń współczesnych emigrantów 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforę utworów • zinterpretować symboliczne znaczenie strychu i kufra w wierszu <i>Kufer</i> • omówić wykorzystanie toposu tułacza w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować funkcję użytych w wierszach środków językowych, w tym synestezji • porównać wiersz <i>Kufer</i> z utworem Cypriana Kamila Norwida pt. <i>Moja piosnka</i> [II] • zinterpretować wiersz <i>Kufer</i> jako dialog z tradycją romantyczną
9. Powieść-świadek – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść poznanych fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać realia historyczne opisane w powieści • wskazać cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić fragmenty opisujące życie bohaterów w przestrzeni 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować warstwę symboliczną utworu 	

		reportażu w powieści • wskazać konteksty historyczne	zsovietyzowanej		
10. Bohaterowie i ich wybory – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować działania bohaterów	• scharakteryzować bohaterów • omówić różne spojrzenia bohaterów na nową polityczną rzeczywistość • wskazać konteksty społeczne, historyczne	• zrekonstruować światopogląd bohaterów na podstawie ich słów i zachowań	• zinterpretować tytuł powieści • zaprezentować uniwersalną wymowę powieści	• przeanalizować różne sposoby przedstawienia motywu drogi w tekstach literackich
11. i 12. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – różne poziomy odbioru powieści (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść powieści	• wskazać elementy powieści pozwalające traktować ją jako parabolę • wskazać metaforyczne odczytania powieści • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• uzasadnić, w oparciu o tekst, możliwość odczytania utworu jako opowieści o chorobie, wojnie, systemie totalitarnym, ogólnym problemie zła w świecie	• zinterpretować zakończenie utworu	• porównać koncepcję ludzkiego losu przedstawioną w <i>Dżumie</i> Alberta Camusa i <i>Procesie</i> Franza Kafki
13. i 14. Bohaterowie w konfrontacji ze złem – <i>Dżuma</i> Alberta Camusa (lektura obowiązkowa)	• scharakteryzować życie mieszkańców Oranu przed dżumą i w trakcie epidemii	• omówić postawy bohaterów wobec dżumy w znaczeniu dosłownym i metaforycznym • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• zinterpretować historię Jeana Tarrou	• rozpatrzyć postawę doktora Rieux w kontekście filozofii egzystencjalnej • dokonać analizy kazań ojca Paneloux	• dokonać analizy etosu lekarskiego • scharakteryzować postać lekarza w wybranych utworach literackich
15. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – kształt artystyczny utworu	• wskazać różne formy narracji w powieści	• określić funkcję różnych form narracyjnych w utworze	• wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do orańczyków oraz bohaterów drugoplanowych	• omawia funkcję uniwersalizacji czasu i przestrzeni w powieści	
16. Motyw zła w literaturze	• wymienić utwory, w których pojawił się motyw zła	• rozpoznać i skategoryzować realizacje motywu zła w opisanym utworach	• omówić różne sposoby opisywania zła w utworach literackich	• przeanalizować sposób ukazania zła w utworach literackich	• przeanalizować sposób ukazania zła w różnych tekstach kultury

<p>17. Kreowanie świata poprzez słowo – <i>W środku życia</i> Tadeusza Różewicza*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać odpowiednie konteksty w interpretacji kreacji podmiotu lirycznego • omówić funkcję środków językowych w budowaniu przesłania wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symbolikę noża i chleba w kontekście utworu • zinterpretować zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy sposobu funkcjonowania toposu ogrodu w kontekście innych tekstów kultury
<p>18. Dialog z kulturą w wierszu Tadeusza Różewicza*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • przytoczyć kontekst mitologiczny – mit o Dedalu i Ikarze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać powiązania pomiędzy obrazem a wierszem • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić reinterpretację mitu dokonaną przez Pietera Bruegla • omówić stosunek podmiotu lirycznego do Ikara w pierwszej i drugiej części wiersza • określić funkcję środków językowych użytych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie tytułu • omówić wykorzystanie toposu Ikara w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać przesłanie wierszy <i>Prawa i obowiązki</i> Tadeusza Różewicza i <i>Musee des Beaux Arts</i> Wystena Hugh Audena
<p>19. Poeta wobec braku Boga – <i>bez</i> Tadeusza Różewicza*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać nawiązania biblijne obecne w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać konteksty filozoficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować początek utworu • zinterpretować wiersz w kontekście filozofii egzystencjalnej i nietzscheańskiej tezy „Bóg umarł” 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat wiersza w kontekście dialogu z tradycją biblijną
<p>20. i 21. Współczesne piekło – <i>brama</i> Tadeusza Różewicza* i <i>Epitafium dla Włodzimierza Wysockiego</i> Jacka Kaczmarskiego*</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisać przestrzeń przedstawioną w wierszu • wskazać aluzję literacką w wierszu Różewicza i piosence 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy groteski w wierszu Różewicza • wskazać i omówić kontekst historyczny w piosence Kaczmarskiego • wskazać środki językowe w 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję groteski w wierszu Różewicza • określić funkcję środków językowych w piosence • omówić wykorzystanie nawiązań do <i>Boskiej komedii</i> Dantego w 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symboliczne znaczenie bramy w kontekstach: religijnym, literackim, historycznym 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję nawiązania do <i>Hamleta</i> Williama Szekspira w wierszu Tadeusza Różewicza

<p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<p>Kaczmarek • zrelacjonować treść piosenki Jacka Kaczmarek</p>	<p>piosenki Jacka Kaczmarek</p>	<p>różnych tekstach literackich na przestrzeni epok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie wizji piekła przedstawionych w obu tekstach • zinterpretować zakończenie piosenki Jacka Kaczmarek 	
<p>22. Poetycki pomnik – <i>Matka odchodzi</i> Tadeusza Różewicza*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentów • wskazać środki językowe użyte we fragmentach i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji narratora i podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w podanych fragmentach • wskazać w tekście cechy literatury funeralnej • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób opisywania matki w podanych fragmentach • omówić sposób przedstawienia emocji w podanych fragmentach • określić funkcję środków językowych użytych w podanych fragmentach • porównać język liryki z językiem prozy we fragmentach • omówić wykorzystanie toposu matki w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia samotności osoby umierającej • zinterpretować przesłanie wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy sposobu przedstawienia starości w różnych tekstach kultury
<p>23. <i>Kartoteka</i> Tadeusza Różewicza – wprowadzenie do analizy utworu (lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w <i>Kartotece</i> cechy zaczerpnięte z tradycji dramaturgicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję didaskaliów • wskazać elementy oniryczne w utworze • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję fragmentarycznej kompozycji dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób <i>Kartoteka</i> realizuje założenia teatru otwartego • wyjaśnić znaczenie tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść konwencję oniryczną, zastosowaną w utworze, do innych tekstów kultury
<p>24. Wśród bohaterów <i>Kartoteki</i> (lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić bohaterów pojawiających się w utworze i wyjaśnić, 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację postaci • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych • określić funkcję chóru • określić funkcję groteski 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację Bohatera – przedstawionego w samotności i wśród 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat funkcji fragmentów metatekstowych

	jaką pełnią funkcję w dramacie	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy groteski w dramacie • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję didaskaliów 	<p>innych postaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób konstruowania postaci w dramacie 	
25. Kartoteka – diagnoza współczesności (lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> • ułożyć życiorys Bohatera na podstawie informacji znajdujących się w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać doświadczenia generacyjne, które dzielą bohaterów • wskazać w tekście elementy języka propagandy • wskazać konteksty historyczne, społeczne i literackie 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić stosunek Bohatera do świata • omówić wpływ przeszłości na Bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat nieufności Bohatera wobec języka 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przestrzeni scenicznej w utworze
26. Kartoteka Tadeusza Różewicza – konteksty (lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić konteksty powiązane z utworem 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować wybrane konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenia wynikające z intertekstualnego odczytania utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować sposób przedstawienia podobnego motywu w <i>Kartotece</i> i przywołanych kontekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołać konteksty literackie z listy lektur obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego i wyjaśnić ich rolę w odczytaniu sensu utworu
27. Obraz państwa totalitarnego w <i>Roku 1984</i> George’a Orwella (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść powieści • zaprezentować ministerstwa Oceanii i zakres ich działalności 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować podział społeczny Oceanii i scharakteryzować przestrzeń, w której rozgrywa się akcja antyutopii • wymienić i omówić sposoby sprawowania kontroli nad obywatelami • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę Emmanuela Goldsteina w procesie kreacji państwa totalitarnego • omówić funkcję konfliktów zbrojnych w procesie kształtowania się państwa totalitarnego • przywołać konteksty kulturowe, historyczne i społeczno-polityczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat relacji międzyludzkich w państwie totalitarnym 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść rzeczywistość przedstawioną w powieści do realiów stalinowskich
28. Kondycja	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować, na 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na

człowieka i człowieczeństwo w warunkach państwa totalitarnego (lektura obowiązkowa)	Winstona i Julię	czym polega wolność według Winstona i jak postrzega ją Julia <ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować, na czym polega bunt bohaterów • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	różnych sposobów postrzegania wolności przez bohaterów <ul style="list-style-type: none"> • omówić koncepcję człowieczeństwa na podstawie ostatniej rozmowy Winstona z O'Brienem • przywołać konteksty literackie dotyczące człowieczeństwa i wolności 	słowa Winstona <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie powieści 	temat człowieczeństwa w kontekście innych tekstów kultury
29. Językowy obraz świata – nowomowa w <i>Roku 1984</i> Orwella (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega kontrola nad przeszłością • scharakteryzować nowomowę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega <i>dwójmyślenie</i> • wyjaśnić funkcję redukcji słownictwa w procesie indoktrynacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję kontroli przeszłości w państwie totalitarnym 	<ul style="list-style-type: none"> • w kontekście lektury wyjaśnić znaczenie słów Ludwiga Wittgensteina 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy przemówień autorytarnych przywódców w kontekście orwellowskiej nowomowy
30. <i>Rok 1984</i> George'a Orwella – konteksty	<ul style="list-style-type: none"> • porównać metody przesłuchań opisane w <i>Roku 1984</i> z metodami śledczymi przedstawionymi w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołać obrazy antyutopii w znanych sobie filmach • zaprezentować literackie obrazy władzy totalitarnej w znanych sobie tekstach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny • omówić adaptacje książki Orwella 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować plakaty propagandowe i porównać je z obrazem świata przedstawionym przez Orwella 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołać szerokie konteksty i nawiązania
31. Motyw utopii w literaturze	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić utwory, w których zawarty jest motyw utopii 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać i skategoryzować realizacje motywu utopii w opisanych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różne sposoby przedstawiania utopii w utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować sposób ukazania utopii w utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić motyw utopii pojawiający się w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
32. Kto przyniesie światu moralne ocalenie? – <i>Traktat moralny</i> Czesława	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata 	<ul style="list-style-type: none"> • określić tematykę <i>Traktatu moralnego</i> • omówić kreację podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób została przedstawiona relacja człowiek – historia • omówić zaproponowany 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie traktatu 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić tezę o erudycyjności poezji Miłosza

<p>Miłosza (lektura obowiązkowa)</p>	<p>lirycznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w tekście postawę, którą zaleca poeta wobec wszelkich idei, teorii, programów • wskazać wykorzystane w utworze zabiegi retoryczne 	<p>przez podmiot liryczny sposób ocalenia moralnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję zabiegów retorycznych 		
<p>33. Odezwa do rządzących – <i>Który skrzywdziłeś</i> Czesława Miłosza*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • wskazać adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • przedstawić zawartą w utworze koncepcję artysty i sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję zastosowanej w utworze liryki apelu • wskazać konteksty literackie odnoszące się do roli poety w zbiorowości 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować ostatni wers utworu • zinterpretować przesłanie utworu • podjąć dyskusję na temat aktualności wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć aluzję literacką w wierszu i określić jej funkcję
<p>34. <i>Ars poetica?</i> Czesława Miłosza – dialog z tradycją*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać w tekście fragmenty mówiące o problemach związanych z aktem tworzenia dzieła literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw poety 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia artysty w wierszu • wyjaśnić, jaka, według podmiotu lirycznego, powinna być relacja między formą a treścią dzieła • scharakteryzować język wywodu poetyckiego • wskazać konteksty dotyczące ujęcia motywu <i>ars poetica</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu poety w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega aluzyjny charakter wiersza
<p>35. O społecznej i intymnej roli języka – <i>Moja wierna mowa</i> Czesława Miłosza*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw ojczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny utworu • omówić kontekst biograficzny utworu • omówić powiązania pomiędzy kontekstem biograficznym i historycznym a treścią utworu • omówić sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforykę utworu • zinterpretować ostatnią strofę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść przesłanie wiersza do piramidy nienawiści Gordona Allporta

obowiązkowe.			przedstawienia motywu ojczyzny w różnych utworach literackich		
36. Odwrócony topos raju – <i>Nad strumieniem</i> Czesława Miłosza* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw raju 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu • wyjaśnić, na czym polega paradoksalny charakter piękna • omówić odwołanie do motywu raju w utworze • wskazać konteksty literackie dotyczące kreacji świata 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie utworu • omówić sposób przedstawienia motywu raju w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • określić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a światem natury • omówić sposób ukazania motywu raju w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
37. Poetycki obraz Apokalipsy – <i>U wrót doliny</i> Zbigniewa Herberta* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • wskazać kontekst biblijny • zaprezentować różne postawy ludzkie wobec nieuniknionego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację podmiotu lirycznego • określić rodzaj stylów językowych zestawionych ze sobą w utworze • wskazać kontekst historyczny – II wojnę światową, obozy koncentracyjne • wskazać konteksty kulturowe 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie czasu i przestrzeni w wierszu • omówić stosunek bohaterów wiersza do innych ludzi, zwierząt i przedmiotów • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw sądu ostatecznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu sądu ostatecznego w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy aluzji biblijnych obecnych w tekstach kultury • omówić motywy apokaliptyczne obecne w innych tekstach kultury • wypowiedzieć się na temat twórczości Zbigniewa Herberta w kontekście jego biografii • podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Herberta dla rozwoju literatury polskiej
38. Konfrontacja dwóch koncepcji sztuki – <i>Apollo i Marsjasz</i> Zbigniewa Herberta*	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • zrelacjonować mit o Apollu i Marsjaszu • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, jaką koncepcję sztuki symbolizuje Apollo, a jaką – Marsjasz • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację Apolla w wierszu Herberta • omówić sposób przedstawienia Marsjasza • omówić funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować początkowe wersy utworu • zinterpretować zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat różnych koncepcji sztuki

*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.			kontrastowego zestawienia Apolla i Marsjasza • omówić funkcję cierpienia w wierszu	• wypowiedzieć się na temat dwóch koncepcji sztuki przedstawionych w wierszu	
39. <i>Dlaczego klasycy</i> Zbigniewa Herberta* – manifest artystyczny poety *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki	• wskazać części kompozycyjne utworu • zaprezentować kontekst historyczny wiersza • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• wypowiedzieć się na temat postawy Tukidydesa • skonfrontować ze sobą postawy Tukidydesa i współczesnych dowódców • określić artystyczne credo poety poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule	• zinterpretować ostatnią strofę • podjąć dyskusję na temat roli i zadań sztuki w kontekście utworu	• wskazać szerokie konteksty i nawiązania
40. Refleksje na temat historii i kultury – <i>Akropol</i> Zbigniewa Herberta *W podstawie programowej wybrany esej tego poety jest wskazany jako obowiązkowy.	• zrelacjonować treść eseju	• wskazać cechy gatunkowe eseju w tekście • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić, opisane przez Herberta, doświadczenie podróży • wyjaśnić, na czym polegały obawy poety przed konfrontacją z Akropolem • określić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować tytuł zbioru <i>Labirynt nad morzem</i>	• omówić refleksje poety na temat współczesnego oglądu sztuki greckiej
41. O postawie wyprostowanej – <i>Przesłanie Pana Cogito</i>	• określić sytuację liryczną w wierszu • wskazać adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty filozoficzne w odniesieniu do kreacji podmiotu lirycznego • na podstawie wiersza stworzyć kodeks moralny <i>człowieka wyprostowanego</i>	• określić funkcję wykorzystanych w wierszu kontekstów kulturowych • określić funkcję wykorzystanych w wierszu środków językowych • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw mędrca	• zinterpretować metaforykę wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu mędrca w różnych utworach literackich	• odnaleźć aluzje biblijne i odczytać ich metaforyczne znaczenie • zinterpretować wiersz, uwzględniając konteksty historyczny i polityczny • scharakteryzować Pana Cogito jako dziedzica kultury europejskiej
42. Poeta w czasie	• zaprezentować sytuację	• omówić kreację podmiotu	• omówić sytuację	• zinterpretować	• porównać sposób

wojennym – <i>Raport z obłożonego miasta</i> Zbigniewa Herberta	liryczną przedstawioną w utworze	lirycznego <ul style="list-style-type: none"> • odnieść treść wiersza do tytułowej formy raportu • wskazać konteksty historyczne w wierszu 	egzystencjalną człowieka żyjącego w obłożonym mieście <ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia kronikarza w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa • omówić funkcję kontekstów historycznych w wierszu 	metaforę obłożenia w kontekście innych utworów literackich	przedstawienia obłożenia w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa, uwzględniając konteksty filozoficzne
43. Poetycka pokuta – <i>Rehabilitacja</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego, uwzględniając kontekst biograficzny • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić topos błazna w odniesieniu do wcześniej poznanych lektur • określić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować wiersz w kontekście historycznym i w odniesieniu do prawd uniwersalnych • zinterpretować zakończenie wiersza	• zaprezentować utwory, w których pojawia się aluzja do <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • omówić sposoby funkcjonowania motywów zaczerpniętych z <i>Hamleta</i> Williama Szekspira w różnych utworach literackich
44. Człowiek wobec natury – <i>Rozmowa z kamieniem</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• wymienić cechy charakterystyczne dla twórczości Wisławy Szymborskiej • zrelacjonować treść wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• omówić specyfikę twórczości Wisławy Szymborskiej • omówić funkcję powtórzeń • wypowiedzieć się na temat wyłaniającego się z utworu obrazu człowieka	• zinterpretować sformułowane przez kamień argumenty • podjąć dyskusję na temat zawartej w wierszu koncepcji człowieczeństwa	• odnieść treść wiersza do szerokich kontekstów kulturowych
45. Poetycki akt kreacji – <i>Radość pisania</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane	• opisać świat wykreowany przez poetkę	• omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe służące do wykreowania efektu plastyczności i zmysłowości	• porównać zaprezentowany w wierszu świat poetycki ze światem realnym • omówić motyw poety kreatora w odniesieniu do wiersza i innych utworów literackich	• zinterpretować metaforę wiersza • zinterpretować tytuł utworu • zinterpretować puentę utworu	

wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.					
<p>46. Filozoficzny namysł nad człowiekiem – <i>Monolog dla Kasandry</i> Wisławy Szymborskiej*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną • wskazać fragmenty nawiązujące do mitologicznego źródła 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w odniesieniu do kontekstu mitologicznego • omówić kompozycję wiersza • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Kasandry • wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować i zinterpretować wnioski Kasandry na temat jej postawy • odnieść przesłanie wiersza do kontekstów filozoficznych • omówić funkcję środków językowych użytych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować obecne w utworze przeciwstawienia <i>ja – oni</i> • przeanalizować stosunek Kasandry do umiejętności jasnowidzenia • zinterpretować zakończenie wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu Kasandry w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat roli proroka społeczeństwie, odnosząc się do fragmentów eseju Jerzego Stempowskiego <i>Esej dla Kasandry</i>
<p>47. Namysł nad sztuką zideologizowaną – <i>Miniatura średniowieczna</i> Wisławy Szymborskiej*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sytuację liryczną w wierszu • wskazać elementy opisanej w wierszu feudalnej rzeczywistości • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w wierszu zarzuty wobec sztuki podporządkowanej konkretnej wizji świata • wskazać konteksty kulturowe i historyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję idealizacji świata • omówić funkcję użytych w tekście środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować uniwersalną wymowę wiersza • odnieść problematykę wiersza do znanych sobie kontekstów literackich i kulturowych • podjąć dyskusję na temat zasadności istnienia sztuki zideologizowanej 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat innych przykładów ekfrazy
<p>48. Życie jako przedstawienie – <i>Życie na poczekaniu</i> Wisławy Szymborskiej*</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną wiersza • wskazać sformułowania związane z teatrem 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat zapisanej w utworze wizji roli człowieka w świecie • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję odwołań do teatru w wierszu • zinterpretować zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia toposu <i>theatrum mundi</i> w różnych utworach literackich z zakresu programu rozszerzonego

<p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</p>			<p><i>theatrum mundi</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia toposu <i>theatrum mundi</i> w różnych utworach literackich 	
<p>49. Namysł nad fenomenem zła – <i>Nienawiść</i> Wisławy Szymborskiej*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przedstawione w wierszu przyczyny istnienia nienawiści i skutki jej działań 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe użyte w tekście • scharakteryzować tytułową nienawiść • wskazać konteksty historyczne i społeczne, które łączą się z problematyką utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych • odnieść problematykę wiersza do zakończenia <i>Dżumy</i> Alberta Camusa • omówić funkcję zastosowanej w wierszu ironii 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforę wiersza • sformułować uniwersalne przesłanie wiersza • zinterpretować zakończenie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować twórczość Wisławy Szymborskiej
<p>50. Kochankowie jako motyw literacki – *** [<i>Jestem Julią...</i>] Haliny Poświatowskiej*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać utwory, w których pojawia się motyw kochanków 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przeżywania miłości przez podmiot liryczny • omówić sposób mówienia o miłości – w kontekście biologicznym i kulturowym • omówić tragizm podmiotu lirycznego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw kochanków 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie specyficznej kompozycji wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu kochanków w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób ukazania motywu kochanków w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
<p>51. Śmierć i miłość w wierszu *** [<i>Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę...</i>] Haliny Poświatowskiej*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną w wierszu • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście biograficznym • zaprezentować concept, na podstawie którego poeta konstruuje swój wiersz 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywów miłości i śmierci w wierszu • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>vanitas</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować użytą w wierszu grę słów • zinterpretować puentę utworu • omówić sposób przedstawienia toposu <i>vanitas</i> w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób ukazania toposu <i>vanitas</i> w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego

wskazane jako obowiązkowe.					
<p>52. Piosenka o ludzkim losie – <i>Niech żyje bal</i> Agnieszki Osieckiej*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane piosenki tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną w piosence • wskazać adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wypowiedzieć się na temat relacji podmiotu lirycznego z adresatem lirycznym • wskazać konteksty obyczajowe z czasów PRL-u 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia życia i śmierci w utworze • omówić znaczenie motywu <i>danse macabre</i> w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy stylistyki tekstu i określić jej funkcje • wskazać kontekst filozoficzny – epikureizm 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść przesłanie wiersza do obrazu Edvarda Muncha <i>Taniec życia</i>
<p>53. Estetyka kiczu i przestrzeń sacrum w <i>Karuzeli z madonnami</i> Mirona Białoszewskiego*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną przedstawioną w wierszu • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować kolorystykę zawartą w wierszu • wskazać fragmenty, w których język literacki łączy się z językiem potocznym • wskazać w wierszu fragmenty charakterystyczne dla poezji lingwistycznej • wyjaśnić, kim są madonny w wierszu Białoszewskiego • wskazać konteksty literackie, kulturowe i religijne w wierszu • wskazać utwory, w których pojawia się motyw Madonny 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia ruchu karuzeli w utworze • omówić funkcję kolorystyki zawartej w wierszu • wyjaśnić, w jaki sposób został w wierszu osiągnięty efekt melodyjności • omówić funkcję łączenia języka literackiego z potocznym • omówić funkcję kontekstów literackich, kulturowych i religijnych w wierszu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Madonny 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć motyw karuzeli w innych utworach literackich i omówić sposób jego wykorzystania • omówić sposób przedstawienia motywu Madonny w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy turpistyczne w twórczości Mirona Białoszewskiego i określić ich funkcję
<p>54. Sakralizacja codzienności – <i>Podłogo błogostaw</i> Mirona Białoszewskiego*</p> <p>*W podstawie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszu zwroty należące do sfery sacrum i profanum • wskazać adresata wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać parafrazy i motywy biblijne w wierszu • wskazać konteksty kulturowe i religijne • wskazać utwory, w których pojawia się motyw codzienności 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję parafraz i motywów biblijnych w wierszu • omówić warstwę brzmieniową wiersza • wyjaśnić, na czym polega poetycka deklaracja Białoszewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie fragmentów tekstów zamieszczonych w podręczniku wypowiedzieć się na temat symbolicznej funkcji przedmiotów codziennego użytku 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób ukazania motywu codzienności w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego

programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.			<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw codzienności 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu codzienności w różnych utworach literackich 	
<p>55. <i>namuzowywanie</i> – deklaracja poetycka Mirona Białoszewskiego*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie neologizmów użytych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wiersza sformułować prośbę, z jaką podmiot liryczny zwraca się do muzy • dokonać analizy słowotwórczej neologizmów, utworzonych przez Białoszewskiego • wskazać konteksty literackie odnoszące się do wykorzystania motywu muzy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega lingwistyczny charakter wiersza • wskazać związek pomiędzy budową neologizmów a problematyką wiersza • wyjaśnić, z czego wynika żartobliwy charakter wiersza <i>namuzowywanie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować motyw muzy użyty w wierszu i w kontekście mitologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat zmagania poetów z materią słowa, przywołując szerokie konteksty i nawiązania
56. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • przetworzyć informacje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać główny problem w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć polemikę z tezami postawionymi przez autorów
<p>57. i 58. Temat śmierci w poezji Jarosława Marka Rymkiewicza* (<i>Na ciało moje gdy umiera, Moje dzieło pośmiertne, Ogród w Milanówku – poezja brzoź i kotów</i>)</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną ukazaną w wierszach • określić gatunek literacki utworu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszach • wskazać elementy naturalizmu w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> • wskazać słowa klucze w każdym z omawianych wierszy • wskazać cechy gatunkowe sonetu w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> • wskazać konteksty historycznoliterackie, 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać nawiązania do poezji barokowej w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> • omówić sposób wykorzystania toposów <i>vanitas</i> i <i>memento mori</i> w wierszu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> • odnieść przesłanie wiersza <i>Moje dzieło pośmiertne</i> do toposu <i>exegi monumentum</i> • omówić groteskowy charakter utworu <i>Na ciało moje gdy umiera</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforykę w omawianych utworach • wskazać inne utwory literackie o charakterze autotematycznym i omówić je w kontekście wiersza <i>Moje dzieło pośmiertne</i> • omówić symbolikę trumny w wierszu <i>Moje dzieło pośmiertne</i> • omówić topos ogrodu w wierszu Rymkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić neoklasycystyczny charakter twórczości Rymkiewicza • omówić topos idylli w kontekście eseju Jarosława Marka Rymkiewicza

obowiązkowe.		literackie i kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie słów kluczy i symboli w wierszu <i>Ogród w Milanówku – poezja brzóz i kotów</i> • omówić relację człowieka ze światem natury w wierszu <i>Ogród w Milanówku – poezja brzóz i kotów</i> 	i w innych, znanych sobie, tekstach kultury	
59. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tekst według podanych wskazówek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zinterpretować tekst, wykorzystując szerokie konteksty
<p>*60. <i>Współzucie</i> Sławomira Mrożka* – mechanizmy działania ludzkiej psychiki</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane opowiadania tego twórcy są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać elementy ironii i groteski w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję ironii i groteski w utworze • wskazać nawiązania do egzystencjalizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować puentę opowiadania • omówić obraz ludzkiej natury, który wyłania się z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć polemikę z przesłaniem utworu
<p>*61. Realne i metaforyczne więzienie w opowiadaniu <i>Mój przyjaciel nieznamy</i> Sławomira Mrożka*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane opowiadania tego twórcy są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać ironię • wskazać konteksty społeczno-polityczne i kulturowe 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych • omówić funkcję zacytowanego fragmentu <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • wypowiedzieć się na temat postawy moralnej narratora • określić funkcję ironii w tekście • omówić symboliczne znaczenie gołębia 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować utwór w kontekście państwa totalitarnego • odnieść symboliczne znaczenie gołębia do problematyki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różne sposoby ukazania motywu szatana w różnych tekstach kultury
62. i 63. Dramat o	<ul style="list-style-type: none"> • opisać przestrzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy

rodziny i społeczeństwie – <i>Tango</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	sceniczną • zrelacjonować treść dramatu	bohaterów dramatu • zaprezentować bohaterów dramatu jako reprezentantów grup społecznych	odwrócenie ról w świecie <i>Tanga</i> • omówić wylaniający się z dramatu obraz rodziny i stosunków międzyludzkich • omówić relacje pomiędzy członkami rodziny a Edkiem w kontekście problematyki społecznej • omówić postawy poszczególnych członków rodziny jako reprezentantów różnych postaw społecznych	jako dramat rodzinny • zinterpretować zakończenie utworu jako parabolę polityczną • zinterpretować tytuł utworu	teatru absurdu w dziele Sławomira Mrożka
64. Obraz buntu w <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• zdefiniować pojęcie buntu • wymienić cechy bohatera romantycznego	• scharakteryzować Artura • wskazać cechy bohatera romantycznego w Arturze • wskazać cechy stylu romantycznego w wypowiedziach Artura • wskazać elementy groteskowe w utworze • wskazać konteksty literacki i historycznoliteracki	• wyjaśnić przyczyny niezgody Artura na zastanę rzeczywistość • omówić funkcję narzuconego przez Artura ceremoniału • porównać wypowiedzi Artura do monologów Konrada, wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy nimi • omówić funkcję groteski w utworze • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw buntu	• omówić tragizm Artura • omówić sposób przedstawienia motywu buntu w różnych utworach literackich	• omówić parodię stylu romantycznego w wypowiedziach Artura • omówić sposób ukazania buntu w tekstach literackich obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
65. Wokół <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• przedstawić trzy tańce opisane w: <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	• porównać trzy tańce przedstawione w różnych tekstach literackich: <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	• omówić portrety polskiej inteligencji w różnych tekstach kultury • porównać sposoby ukazania konfliktów społecznych w różnych tekstach literackich	• zinterpretować plakat Andrzeja Pągowskiego • wypowiedzieć się na temat trudnych wyborów młodego bohatera w różnych tekstach literackich i filmowych	• porównać sposoby ukazania domów mieszczańskich w różnych tekstach literackich
66. Wypełnić czytelnym	• wymienić wyrażenia,	• określić problematykę	• omówić funkcję	• zinterpretować	• wypowiedzieć się na

<p><i>pismem, Tłum, który tłumi i tłumaczy</i> Stanisława Barańczaka* – gry językowe poety</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<p>zwroty i formy językowe charakterystyczne dla języka urzędowego oraz sformułowania charakterystyczne dla stylu poetyckiego w <i>Wypełnić czytelnym pismem</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać wyrazy i sformułowania charakteryzujące tłum w wierszu <i>Tłum, który tłumi i tłumaczy</i> 	<p>utworów</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat sposobu traktowania człowieka w państwie totalitarnym w kontekście wierszy wskazać paradoks w wierszu <i>Tłum, który tłumi i tłumaczy</i> wskazać elementy poetyki lingwistycznej w omawianych utworach 	<p>niejednorodności stylistycznej wiersza</p> <ul style="list-style-type: none"> odnieść treść wierszy do kontekstu historycznego – rzeczywistości PRL-u wyjaśnić funkcję paradoksu w wierszu <i>Tłum, który tłumi i tłumaczy</i> 	<p>zakończenia utworów</p> <ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat uniwersalności omawianych wierszy 	<p>temat strategii parodystycznych w wierszu <i>Wypełnić czytelnym pismem</i></p>
<p>67. i 68. Skargi do Pana Boga – <i>Drogi kąciku porad i Widokówka z tego świata</i> Stanisława Barańczaka*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść wierszy wskazać adresatów lirycznych wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotów lirycznych w wierszach omówić kompozycję utworów określić problematykę utworów wskazać teksty literackie, w których pojawia się motyw rozmowy człowieka z Bogiem 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób przedstawienia świata i człowieka w wierszach omówić różne postawy bohaterów literackich wobec Boga 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować stronę graficzną wiersza <i>Drogi kąciku porad</i> zinterpretować zakończenia utworów zinterpretować tytuł wiersza <i>Widokówka z tego świata</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób ukazania motywu teodycei w wierszach Barańczaka i innych tekstach kultury
<p>69. Interpretacja tekstu – ćwiczenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować tekst według podanych wskazówek 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, biblijny, filozoficzny, egzystencjalny 	<ul style="list-style-type: none"> określić rolę kontekstów w odczycianiu sensu utworu 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie zinterpretować tekst, wykorzystując szerokie konteksty
<p>*70. Prawda i kreacja w opowiadaniu Jorge Luisa Borgesa <i>Zwierciadło i maska</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść opowiadania określić rodzaje narracji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać problematykę opowiadania wskazać odniesienia intertekstualne 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i zinterpretować symbole pojawiające się w opowiadaniu omówić cechy trzech wersji 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować zakończenie opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat wartości odniesień intertekstualnych w literaturze

<p>*Podstawa programowa wskazuje dowolne wybrane opowiadanie tego autora jako pozycję obowiązkową.</p>		<ul style="list-style-type: none"> wskazać wykorzystane w utworze konwencje 	<p>utworu i zinterpretować wywołane przez nie reakcje</p> <ul style="list-style-type: none"> określić funkcję odniesień intertekstualnych 		
<p>*71. Rozważania o totalitaryzmie – <i>Natura i obłąd</i> Zygmunta Kubiaka*</p> <p>*Podstawa programowa wskazuje dowolny wybrany esej tego autora jako pozycję obowiązkową.</p>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść eseju zaprezentować problematykę poszczególnych części eseju 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kompozycję tekstu zaprezentować ideał nowego człowieka w państwie totalitarnym zaprezentować mechanizm kształtowania się <i>postawy totalistycznej</i> wskazać cechy gatunkowe eseju 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję nawiązań kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, w czym przejawia się ekspresja językowa autora i określić jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat obowiązków ludzkości względem przyszłych pokoleń
<p>*72. Straszny i śmieszny obraz PRL-u. <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść utworu omówić świat przedstawiony w powieści opisać przedstawioną w utworze rzeczywistość PRL-u 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat narracji wskazać elementy autobiograficzne w utworze scharakteryzować bohaterów pod kątem ich postaw i stosunku do ustroju 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat funkcji nieokreślonego czasu i przestrzeni w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> omówić symbolikę przestrzeni w powieści 	
<p>*73. i 74. Wędrówka w poszukiwaniu odpowiedzi – <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować etapy wędrówki bohatera-narratora 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohatera-narratora wskazać toposy i motywy literackie wykorzystane w kreacji przestrzeni wskazać elementy katastroficzne w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> omówić motywy działania bohatera wskazać konteksty biblijne i omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat symbolicznego znaczenia wędrówki bohatera zinterpretować znaczenie tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat roli <i>paradygmatu polskiej kultury tyrrtejskiej</i> w powieści
<p>*75. <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego w dialogu z tekstami kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazać utwory, w których pojawiają się podobne wątki i motywy 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować różne ujęcia motywu samobójstwa w tekstach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób ukazania motywu miłości w rzeczywistości państwa totalitarnego w <i>Malej</i> 	<ul style="list-style-type: none"> porównać obraz i funkcję przestrzeni w powieści Konwickiego i <i>Procesie</i> Franza Kafki 	<ul style="list-style-type: none"> omówić, jaką funkcję pełni szpital psychiatryczny w powieściach <i>Mała</i>

			<i>Apokalipsie i Mistrzu i Małgorzacie</i> Bułhakowa oraz w innych tekstach kultury		<i>Apokalipsa oraz Mistrz i Małgorzata</i>
*76. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • przetworzyć informacje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać główny problem w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć polemikę z tezą artykułu
77. Realizm i symbolika stanu wojennego – <i>Raport o stanie wojennym</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować kontekst historyczny • wypowiedzieć się na temat narracji • omówić kreację postaci • wymienić, jakie środki językowe zostały użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy symboliczne i omówić ich znaczenie • omówić funkcję środków językowych • omówić sposób realizacji założeń małego realizmu w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować znaczenia niedosłowne w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symboliczne znaczenie zdjęcia Chrise Niedenthala • omówić sposób przedstawienia stanu wojennego w innych tekstach kultury
78. Edek w nowej rzeczywistości – <i>Góra Edek</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść opowiadania • scharakteryzować bohaterów opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację bohaterów • wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać konteksty społeczno-obyczajowy i literacki 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję nawiązań do <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka • omówić kontekst społeczno-obyczajowy lat 90. XX wieku 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczny sens sceny na parkingu • zinterpretować tytuł 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia rzeczywistości Polski w pierwszych latach po transformacji, wykorzystując inne teksty kultury
79. Liryczno-nostalgiczna prawda o czasach PRL-u. <i>Już czas na sen</i> Jeremiego Przybory* *W podstawie programowej wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów są wskazane jako obowiązkowe.	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść piosenki • wymienić, czego brakuje obywatelom ojczyzny, do której zwraca się podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wyłaniający się w utworu obraz mężczyzny i kobiety 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować wyłaniający się w utworu obraz Polski lat 60. XX wieku • omówić funkcję użytych w piosence środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować język utworu • zinterpretować sensy niedosłowne piosenki 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat aktualności utworu

<p>80. Poezja stanu wojennego*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane utwory okresu stanu wojennego są wskazane jako obowiązkowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować kontekst historyczny utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotów lirycznych w wierszach • wskazać środki językowe w wierszach • wskazać konteksty interpretacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować tezy interpretacyjne • omówić funkcję środków językowych w wierszach • omówić zapisany w utworach sposób postrzegania stanu wojennego 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuły wierszy • porównać utwory pod kątem ukazania tematu stanu wojennego 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat roli artysty
<p>81. Między codziennością a polityką – <i>Jeszcze w zielone gramy</i> Wojciecha Młynarskiego*</p> <p>*W podstawie programowej obowiązkową pozycją są wybrane piosenki powojenne, w tym dowolna Wojciecha Młynarskiego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść piosenki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w tekście • przywołać kontekst mitologiczny 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję kontekstu mitologicznego • wskazać w tekście piosenki symbole i omówić ich znaczenie oraz funkcję, jaką pełnią w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat powojennych piosenek literackich
<p>*82. i 83. <i>Wieża</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – studium samotności (lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść opowiadania • wskazać plany czasowe w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narracji opowiadania • omówić kompozycję utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw samotności 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat drogi Lebbroso do zaakceptowania swojej samotności • omówić kompozycyjną funkcję motywu pielgrzymy świętokrzyskiego • wypowiedzieć się na temat parabolicznej wymowy utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symboliczne znaczenie wieży • porównać stosunek do samotności bohaterów opowiadania – Lebbrosa i nauczyciela z Turynu • zinterpretować znaczenie tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu samotności w różnych tekstach kultury
<p>*84. i 85. Rozważania o cierpieniu w <i>Dzienniku pisanym nocą</i> Gustawa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wymienić utwory, w których pojawia się 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat struktury eseju • wskazać cechy gatunkowe eseju 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób interpretacji tekstów literackich i filozoficznych w <i>Dzienniku pisanym nocą</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu cierpienia w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat roli cierpienia w ludzkim życiu

<p>Herlinga-Grudzińskiego*</p> <p><i>*W podstawie programowej należy omówić wybrany esej wskazanych autorów, w tym Gustawa Herlinga-Grudzińskiego.</i></p>	<p>motyw cierpienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać analogie literackie, kulturowe i filozoficzne, które stały się osią tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję kompozycyjną przedostatniego akapitu fragmentu 		
<p>*86., 87. i 88. W poszukiwaniu bliskości drugiego człowieka – <i>Antygona w Nowym Jorku</i> Janusza Głowackiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść dramatu • zaprezentować miejsce akcji dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów dramatu w kontekście losu emigranta i kryzysu bezdomności • omówić relacje pomiędzy bohaterami • wskazać utwory, w których pojawia się motyw domu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przestrzeni w dramacie • omówić rolę Policjanta • wskazać elementy tragiczne i komiczne w dramacie i określić ich funkcję • wypowiedzieć się na temat funkcji czekania w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać <i>Antygonę w Nowym Jorku</i> i <i>Antygonę</i> Sofoklesa • wypowiedzieć się na temat fatum w obu dramatach • zinterpretować ostatnie słowa Policjanta 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję aluzji literackiej w dramacie • omówić sposób przedstawienia motywu domu w różnych tekstach kultury, uwzględniając szerokie konteksty
<p>89. i 90. Tęsknota za mitem – <i>Madame</i> Antoniego Libery</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść powieści • określić świat przedstawiony powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narratora • scharakteryzować Madame • określić kompozycję powieści i omówić jej funkcję • wskazać kontekst historyczno-obyczajowy w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat symbolicznego charakteru postaci Madame • omówić proces mitologizacji pozyskanych informacji na temat Madame • zaprezentować obraz szkoły i wypowiedzieć się na temat jego realistycznego charakteru • omówić funkcję kontekstów wykorzystanych w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować scenę pożegnania ucznia z nauczycielką • wypowiedzieć się na temat potrzeby mityzacji rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić procesy mitologizacji i demitologizacji w powieści
<p>91. i 92. <i>Madame</i> – wśród znaków kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy dojrzwania bohatera • wymienić cechy powieści inicjacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy powieści inicjacyjnej w utworze • wskazać utwory, w których pojawia się motyw młodości 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia relacji uczeń – nauczyciel w powieści Libery i innych tekstach kultury • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat funkcji pamięci w przedstawianiu przeszłości, odwołując się do <i>Madame</i> i innych tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia młodości w utworach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego

			<p>tajemniczej kobiety w <i>Madame</i> i innych tekstach kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia młodości w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu młodości w różnych utworach literackich 	
<p>93. Na granicy światów – <i>Tren</i> Wojciecha Wencła*</p> <p>*W podstawie programowej jako obligatoryjny został wskazany wybrany utwór Wojciecha Wencła.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj liryki • wypowiedzieć się na temat kompozycji wiersza • wskazać cechy trenu w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować tezę interpretacyjną • omówić funkcję środków językowych • określić, czy w utworze obecny jest motyw <i>ars moriendi</i> i uzasadnić swoją odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforę utworu • wskazać różne interpretacje ostatniego wersu 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołać szerokie konteksty i nawiązania w interpretacji wiersza
<p>94. i 95. Przestrzeń i tajemnica w <i>Katedrze</i> Jacka Dukaja (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść opowiadania • określić narrację w utworze • wymienić cechy gatunku science fiction 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować język opowiadania • zaprezentować bohaterów opowiadania i omówić ich postawy wobec Katedry • wskazać cechy gatunku science fiction w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję odniesień kulturowych • wypowiedzieć się na temat sposobu reinterpretacji motywu katedry w opowiadaniu • porównać opowiadanie Jacka Dukaja i film Tomasa Bagińskiego pod tym samym tytułem 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat uniwersalnego charakteru opowiadania • omówić sposób wykorzystania motywu katedry w opowiadaniu i wierszu Juliana Przybosa <i>Notre-Dame</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie i sposób funkcjonowania motywu katedry w różnych tekstach kultury
<p>96. i 97. Beskidzki realizm magiczny – <i>Miejsce</i> Andrzeja Stasiuka (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narratora • zaprezentować różne płaszczyzny czasowe przedstawione w opowiadaniu • wskazać w tekście środki językowe • wskazać cechy realizmu magicznego w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przedstawienia różnych perspektyw czasowych w utworze • wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania przestrzeni w opowiadaniu • omówić rolę natury w opowiadaniu • omówić funkcję środków 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł utworu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia motywu przemijania w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić podjętą w opowiadaniu próbę ocalenia przeszłości, przywołując szerokie konteksty kulturowe

		<ul style="list-style-type: none"> wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	językowych użytych w tekście <ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję kontekstów przywołanych w utworze 		
98. i 99. Samotność i wyobcowanie – <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> Olgi Tokarczuk (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść opowiadania określić narrację w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> omówić świat przedstawiony, uwzględniając kontekst historyczny wypowiedzieć się na temat kreacji tytułowego bohatera wskazać konteksty historyczne i literackie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać symbole występujące w opowiadaniu i omówić ich funkcję omówić przyczyny zagubienia bohatera w Warszawie omówić funkcję kontekstu literackiego zaprezentować utwory, w których pojawia się topos labiryntu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić symboliczne znaczenie toposu labiryntu w opowiadaniu zinterpretować zakończenie utworu omówić sposób przedstawienia toposu labiryntu w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kreację przestrzeni w różnych tekstach kultury wskazać aluzję literacką w opowiadaniu i określić jej funkcję
100. i 101. Spotkanie z innością – <i>Podróże z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentu wskazać różnice kulturowe pomiędzy reporterem a spotkanymi ludźmi 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować zdanie Kapuścińskiego na temat istoty zawodu reportera scharakteryzować język, którym posługuje się autor 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję <i>Dziejów</i> Herodota w reportażu Kapuścińskiego omówić sposób przedstawienia inności przez Kapuścińskiego omówić funkcję fragmentów autobiograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat znaczeń wędrówki w różnych epokach omówić ujęcia motywu podróży w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat funkcji stylu synkretycznego omówić różne ujęcia motywu podróży w tekstach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
WSPÓLCZESNOŚĆ – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
102. i 103. Komunikacja internetowa i styl wypowiedzi internetowych	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy komunikacji internetowej wymienić kanały komunikacji internetowej wymienić charakterystyczne cechy języka wypowiedzi internetowej wymienić zasady netykiety 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat specyfiki hipertekstu wskazać zagrożenia związane z komunikowaniem się w internecie ocenić wypowiedzi internetowe pod względem zgodności z netykieta 	<ul style="list-style-type: none"> omówić konsekwencje posługiwania się hipertekstem w procesie komunikacyjnym omówić specyfikę elementów wypowiedzi internetowej oraz wpływ na komunikację elementów wypowiedzi internetowej 	<ul style="list-style-type: none"> analizować wypowiedzi internetowy pod kątem użytych środków podać przykłady wtórnej oralności i ocenić to zjawisko 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat roli skrótów i akronimów w komunikacji internetowej

<p>104. i 105. Od informacji do dezinformacji, od prawdy do postprawdy – manipulacja w mediach i polityce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiować zjawisko dezinformacji • wymienić skutki postprawdy • wymienić zagrożenia, wynikające z tkwienia w bańce informacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję fake newsów w procesie dezinformacji • wskazać różnice pomiędzy dezinformacją a kłamstwem • wskazać możliwości wykorzystania postprawdy • zaprezentować mechanizm wiralności • rozpoznać fake newsy 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować strategie odróżniania fake newsów od rzetelnych informacji • wyjaśnić, na czym polega nierzetelność wskazanych wypowiedzi • wyjaśnić, w jaki sposób dezinformacja, postprawda, bańka informacyjna i wiralność przyczyniają się do manipulowania informacją i opinią publiczną 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować zagrożenia, wynikające z wiralności • rozpoznać manipulację medialną w podanym przykładzie i wyjaśnić jej mechanizm 	
<p>106. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się nowo poznaną terminologią 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań 	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzać swoją świadomość językową 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową 	
<p>*107. Znaczenie etymologiczne a znaczenie realne wyrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać różnice pomiędzy znaczeniem etymologicznym a realnym wyrazu • wymienić rodzaje zmian w znaczeniach wyrazów, jakie zaszły w polszczyźnie 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady różnic pomiędzy znaczeniem etymologicznym a realnym 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić zjawisko etymologii ludowej • na podstawie definicji etymologicznych wyjaśnić, na czym polegały zmiany znaczenia podanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalić znaczenie etymologiczne i realne podanych wyrazów • ustalić znaczenie etymologiczne wyrazu na podstawie jego budowy 	
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
<p>108. i 109. Reklama w wymiarze pragmatycznym i etycznym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić cel reklamy i wymienić jej formy • wymienić techniki perswazyjne, 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać charakterystyczne cechy języka reklamy • zaprezentować techniki tworzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać techniki perswazyjne w reklamie • zaprezentować i omówić obraz świata, przedstawiony w 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować język wybranych reklam • tworzy slogan reklamowy • wypowiedzieć się 	

	stosowane w reklamie	sloganów <ul style="list-style-type: none"> rozpoznać argumenty retoryczne, stosowane w tekście reklamowym wskazać techniki manipulacyjne, stosowane w reklamie 	reklamie <ul style="list-style-type: none"> rozpoznać manipulację w tekstach reklamowych rozpoznać ukryte treści reklamowe 	na temat etycznego wymiary reklamy	
110. Nowomowa	<ul style="list-style-type: none"> definiuje nowomowę wymienić podstawowe właściwości nowomowy wymienić zabiegi językowe, występujące w nowomowie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać literackie pochodzenie terminu wskazać właściwości nowomowy w podanych tekstach rozpoznać językowe cechy nowomowy w podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polegają językowe cechy nowomowy w podanych przykładach omówić funkcję sloganów w podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnić, że podany tekst został napisany językiem nowomowy 	
111. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> posługiwać się nowo poznaną terminologią 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań 	<ul style="list-style-type: none"> poszerzać swoją świadomość językową 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową 	
*112. Esej	<ul style="list-style-type: none"> definiować eseje wymienić najważniejsze cechy eseju 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać cechy charakterystyczne języka eseju 	<ul style="list-style-type: none"> omówić założenia kompozycyjne eseju przygotować materiały do napisania eseju 	<ul style="list-style-type: none"> analizować problematykę podanego eseju analizować język podanego eseju 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć, poprawny pod względem językowym i kompozycyjnym, eseje
*113. Reportaż	<ul style="list-style-type: none"> definiować reportaż wymienić najważniejsze cechy reportażu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać cechy reportażu w podanych przykładach wymienić i omówić odmiany reportażu rozpoznać odmiany reportażu zaprezentować założenia kompozycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> omówić cele i funkcje reportażu omówić strukturę wskazanego reportażu zgrupować materiały do napisania reportażu 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować kompozycję wskazanych reportaży przeanalizować język podanego reportażu 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć poprawny pod względem językowym i kompozycyjnym reportaż

		reportażu • rozpoznać cechy językowe reportażu			
POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE WSZYSTKICH EPOK					
114. Powtórzenie do matury – antyk	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
115. Powtórzenie do matury – Biblia	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
116. Powtórzenie do matury – średniowiecze	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
117. Powtórzenie do matury – renesans	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze

118. Powtórzenie do matury – barok	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
119. Powtórzenie do matury – oświecenie	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
120. Powtórzenie do matury – romantyzm	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
121. Powtórzenie do matury – pozytywizm	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
122. Powtórzenie do matury – Młoda Polska	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy

				argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	badawcze
123. Powtórzenie do matury – dwudziestolecie międzywojenne	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
124. Powtórzenie do matury – wojna i okupacja	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze
125., 126. i 127. Powtórzenie do matury – współczesność	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystać bogate konteksty • sformułować i rozwiązać problemy badawcze

Autorka: Magdalena Lotterhoff